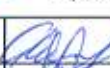

TURINYS

	ĮVADAS	3
1	Urbanistinė aplinka	6
1.1	Kitų planavimo dokumentų įtaka miestelio bendrojo plano sprendiniams	7
1.1.1	Urbanistinės gairės	7
1.1.2	Gamtinis karkasas	9
1.1.3	Miškai ir želdynai	10
1.1.4	Kultūros paveldas	11
1.1.5	Inžinerinė infrastruktūra	13
1.1.6	Susisiekimas	14
1.2	Urbanistiniai Krakių miestelio bendrojo plano aspektai	14
1.3	Žemės naudojimo reglamentai miestelio teritorijoje	15
1.4	Miestelio teritorijos funkcinis balansas	17
2	Gamtinė aplinka	20
2.1	Gamtinis karkasas	20
2.2	Miestelio želdynai ir miškai	21

Atestato Nr.	COWI UAB „COWI Lietuva“ K. Donelaičio g. 62 LT-44248, Kaunas tel. +370 37 465900 e.p. kaunas@cowi.lt				Krakių miestelio bendrasis planas		
1882							
A1816	PV	G. Karpavičienė		2012.11	Sprendinių konkretizavimas Aiškinamasis raštas		Laida
A1758	Arch.	A. Nosenko		2012.11			0
0000							
Etapas	Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktorius				2020117087-S-AR		Lapas
BP							1
						Lapų	
						40	

3	Kultūros paveldas	22
4	Socialinė aplinka	27
5	Ekonominė ir verslo aplinka	29
6	Inžinerinė infrastruktūra	31
6.1	Vandentiekis ir nuotekos	31
6.2	Šilumos tiekimas	32
6.3	Dujos	32
6.4	Elektros tiekimas.	32
6.5	Atliekų tvarkymas	33
7	Susisiekimo sistema	35
8	Teritorijų rezervavimas visuomenės poreikiams	37
9	Bendrojo plano įgyvendinimas ir keitimas	38
	GRAFINĖ DALIS	40

IVADAS

Bendrojo planavimo objektas- Krakių miestelio teritorija (apie 230 ha) Kėdainių rajono savivaldybėje.

Bendrojo planavimo organizatorius- Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktorius, J. Basavavičiaus g. 36, Kėdainiai, tel. (8 347) 69 551, faks. (8 347) 61 125, el. paštas: administracija@kedainiai.lt, interneto svetainė www.kedainiai.lt

Bendrojo planavimo rengėjas- UAB „COWI Lietuva“, K. Donelaičio g. 62, Kaunas, tel. (8 37) 46 59 00, faksas (8 37) 46 59 02, el. paštas: kaunas@cowi.lt., interneto svetainė www.cowi.lt. Projekto vadovė Gintarė Karpavičienė.

Bendrojo plano rengimo pagrindas- 2011 m. vasario 4 d. Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. TS-48 "Dėl Krakių miestelio bendrojo plano rengimo pradžios ir planavimo tikslų tvirtinimo".

Krakių miestelio teritorijos bendrasis planas yra kompleksinis teisinis teritorijų planavimo dokumentas, kuriame nustatyti Krakių miestelio teritorijos plėtros strategija ir principiniai teritorijos tvarkymo ir naudojimo reglamentai.

KRAKIŲ MIESTELIO BENDRASIS PLANAS RENGIAMAS VADOVAUJANTIS:

- › Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. vasario 4 d. sprendimu Nr. TS-48 "Dėl Krakių miestelio bendrojo plano rengimo pradžios ir planavimo tikslų tvirtinimo".
- › Krakių miestelio bendrojo plano parengimo paslaugų pirkimo sutartimi Nr. VP-538.
- › Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. vasario 4 d. sprendimu Nr. TS-48 patvirtintais Krakių miestelio teritorijos bendrojo planavimo tikslais.
- › Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2011-02-18 įsakyму Nr. AD-1-275 patvirtinta Krakių miestelio teritorijos bendrojo planavimo darbų programa.

2020117087-S-AR

Lapas	Lapų	Laida
3	40	0

- › 2011 m. balandžio 26 d. Planavimo sąlygomis rajono lygmens bendrojo planavimo dokumentams rengti Nr. 11-15.
- › Lietuvos Respublikos bendruoju planu, patvirtintu LR seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154.
- › Kauno apskrities bendruoju planu, patvirtintu LR Vyriausybės 2009 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 672.
- › Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendruoju planu, patvirtintu 2009 m. vasario 27 d. Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-68.
- › Lietuvos Respublikos įstatymais, Vyriausybės nutarimais, ministerijų įsakymais ir kitais teisės aktais, įtakančiais bendrųjų planų rengimą.

KRAKIŲ MIESTELIO TERITORIJOS BENDROJO PLANAVIMO TIKSLAI (patvirtinti Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2011m. vasario 4d. sprendimu Nr. TS-48):

1. Vadovaujantis Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniais, nustatyti miestelio plėtros teritorijas.
2. Nustatyti miestelio teritorijos ribas.
3. Subalansuoti miestelio teritorijos socialinės, ekonominės ir inžinerinės infrastruktūros raidos pusiausvyrą.
4. Suformuoti sveiką ir harmoningą gyvenamąją, darbo ir poilsio aplinką.
5. Nustatyti prielaidas formuoti gyvenamųjų erdvių ir inžinerinės bei komunalinės infrastruktūros plėtros politiką.
6. Saugoti, racionaliai naudoti ir atkurti gamtos rekreacinius išteklius, gamtos ir kultūros paveldo vertybes.
7. Formuoti gamtinę karkasą, sudaryti prielaidas kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai palaikyti, o nykstančiai – atkurti.
8. Miestelio funkcines teritorijas suskirstyti vadovaujantis urbanistinio kraštovaizdžio darnos principais.
9. Suderinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, visuomenės, rajono savivaldybės ir valstybės interesus dėl teritorijų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties bei būdo.
10. Optimizuoti teritorijų apgyvendinimo struktūrą atsižvelgiant į demografinės prognozes.
11. Sudaryti sąlygas pritraukti investicijas į socialinę, ekonominę ir kultūrinę miestelio gyventojų veiklą.

Krakių miestelio bendrasis planas skiriamas:

- › *rajono savivaldybei* – priskirtosioms funkcijoms vykdyti, savivaldybės socialinei, susisiekimo, inžinerinei infrastruktūrai, gyvenamajai plėtrai ir įvairios ūkinės veiklos teritorijoms planuoti, saugomų teritorijų naudojimui bei priežiūrai apibrėžti.

2020117087-S-AR	Lapas	Lapų	Laida
	4	40	0

- › *investuotojams* – planas nurodys miestelio teritorijų tinkamumą ir patrauklumą įvairioms veiklos rūšims (verslui, prekybai ir paslaugoms).
- › *bendruomenei* – planas padės suvokti miestelio plėtros perspektyvą, daryti įtaką plėtrai, dalyvauti planavimo procese, tai leis pagerinti gyventojų gyvenimo, darbo ir poilsio sąlygas.
- › *planuotojams* – leis kryptingai rengti žemesniojo lygmens ir specialiuosius planavimo dokumentus, išvengti jų tarpusavio prieštaraimų.

Patvirtintas Bendrasis planas įsigalioja kitą dieną po to, kai vietinėje spaudoje ir rajono savivaldybės tinklalapyje paskelbiamas rajono savivaldybės tarybos sprendimas dėl teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo, jeigu pačiame sprendime nenustatyta vėlesnė jo įsigaliojimo data. Bendrasis planas įgauna teisinę galią ir tampa pagrindu rengti, keisti to paties arba žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

Bendrojo plano sprendiniai rengiami 10 metų laikotarpiui. Jų galiojimas, rajono savivaldybės tarybos sprendimu, gali būti pratęstas, bet ne ilgiau kaip iki 4 metų.

Vadovaujantis Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2011-02-18 įsakymu Nr. AD-1-275 patvirtinta Kražių miestelio teritorijos bendrojo planavimo darbų programa, konkretizuojant bendrojo plano sprendinius parengti šie brėžiniai:

- 1 Žemės naudojimo ir reglamentų brėžinys M 1:5000
- 2 Inžinerinės infrastruktūros vystymo brėžinys M 1:5000
- 3 Susisiekimo komunikacijų brėžinys M 1:5000
- 4 Kraštovaizdžio tvarkymo brėžinys M 1:5000
- 5 Kultūros paveldo fiksavimo ir apsaugos zonų nustatymo brėžinys M 1:5000.

1 Urbanistinė aplinka

Krakės – miestas Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje, 8 km į vakarus nuo kelio Kėdainiai–Šiauliai, 21 km į šiaurės vakarus nuo Kėdainių. Tai – seniūnijos ir seniūnaitijos centras. Miestelis įsikūręs Krakų kalvagūbryje, altitudė 90–100 m virš jūros lygio. Per Krakės teka Smilgaitis, netoliese į rytus yra Smilgos aukštupys. Miestelio planas radialinis. Pagrindinių gatvių susikirtime yra keturkampė aikštė. Iš Krakų veda keliai į Betygalą, Akademiją, Gudžiūnus ir Josvainius.

Krakės, kaip senas Žemaitijos valsčius, žinomas nuo XIV a. XV a. čia įkurtas vyskupo dvaras. Prie jo išaugo ir miestas. 1478 m. jame buvo kelios gatvės ir bažnyčia. 1692 m. buvo pastatytas vienuolynas, o prie jo ir šv. Kotrynos bažnyčia. 1907 m. pastatyta mūrinė Šv. Apaštalo evangelisto Mato bažnyčia.

Miestelio identitetą sudaro originalios architektūros pastatais apribota Laisvės aikštė, ir miestelio panoramos dominantė – Šv. Apaštalo evangelisto Mato bažnyčia drauge su M. Daukšos sodeliu, tvenkiniu bei Šv. Kotrynos vienuolynu susiliejanči į vertingą urbanistinį ansamblį.

Svarbiausi miestelio statiniai ir objektai:

- › Istorizmo krypties Krakų Šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčia, pastatyta 1907 m.; bažnyčioje yra žalvarinis varpas (1714 m.), ornamentuotas kryžius (1861 m.), dvi Nukryžiuotojo skulptūros, viena jų bažnyčios eksterjere, medinė Jono Nepomuko skulptūra, paveikslo „Šventoji Šeima“ metalinis aptaisas (abu XIX a.).
- › Krakėse išlikęs vienintelis Lietuvoje kotrynietiško vienuolyno, (veiklą vysto nuo 1645 m). Šv. Kotrynos vienuolyno naujasis pastatas pastatytas 1997 m.
- › Miestelyje veikia seniausia Kėdainių rajone M. Katkaus vidurinė mokykla (įsteigta M. Daukšos). M. Daukšos įsteigtos mokyklos 400 metinėms, pastatytas paminklas (1980 m. aut. Juozas Meškuotis).

- › Drožėjo V. Ulevičiaus skulptūros (4 įtrauktos į respublikinį kultūros vertybių registrą) : koplytstulpis, ornamentuotas kryžius „Kenčiantiems“, stogastulpis knygnešiams, koplytstulpis skirtas M. Daukšos postilės 400 metų jubiliejui.

Krakėse veikia 2 švietimo ir ugdymo įstaigos (Krakių vaikų darželis ir Krakių Mikalojaus Katkaus gimnazija), kultūros centras, Krakių Bendruomenės Centras, Mikalojaus Daukšos viešosios bibliotekos Krakių filialas, veiklą vysto sporto klubas „Vaivorykštė“.

Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas Krakėse teikia VšĮ Krakių ambulatorija. Socialinės paslaugos teikiamos Krakių šv. Apaštalo ir evangelisto Mato parapijos senelių globos namuose.

Krakių miestelyje yra 4 objektai, esantys respublikiniame kultūros vertybių registre ir 10 objektų, esančių vietiniame kultūros vertybių registre, (patvirtinta 2001-04-19 Rajono valdybos sprendimu Nr.238).

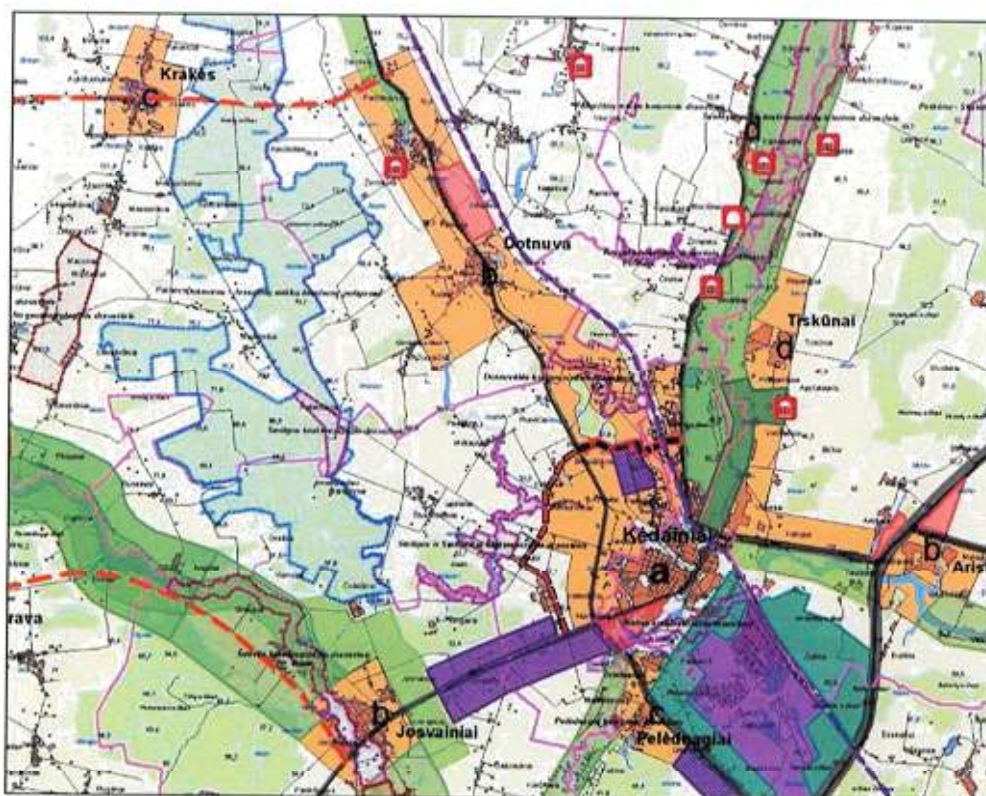
1.1 Kitų planavimo dokumentų įtaka miestelio bendrojo plano sprendiniams

1.1.1 Urbanistinės gairės

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane (patvirtintame 2009 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. T-43) numatyti teritorinės plėtros prioritetai, skirti Kėdainių miesto ir miestelių (gyvenviečių) vystymui. Remiantis jais Krakių miestelis yra formuojamas kaip c kategorijos centras. Bendroje rajono gyvenamųjų vietovių struktūroje miestai ir miesteliai grupuojami taip (žr. 1 pav.) :

- › **A kategorija** – Kėdainių miestas.
- › **B kategorija** – Dotnuva, Josvainiai, Aristava.
- › **C kategorija** – Šėta, Krakės, Labūnava, Pelėdnagiai.
- › **D kategorija** – papildomieji vietiniai centrai kuriami mažesnių miestelių ir kaimų, kurių socialinis ekonominis potencialas yra silpnesnis, bet teritorijos patogios gyventojams, žemės ūkio aptarnavimo ir paslaugoms teikti, bei skatinti centralizuotų inžinerinių sistemų plėtrą.

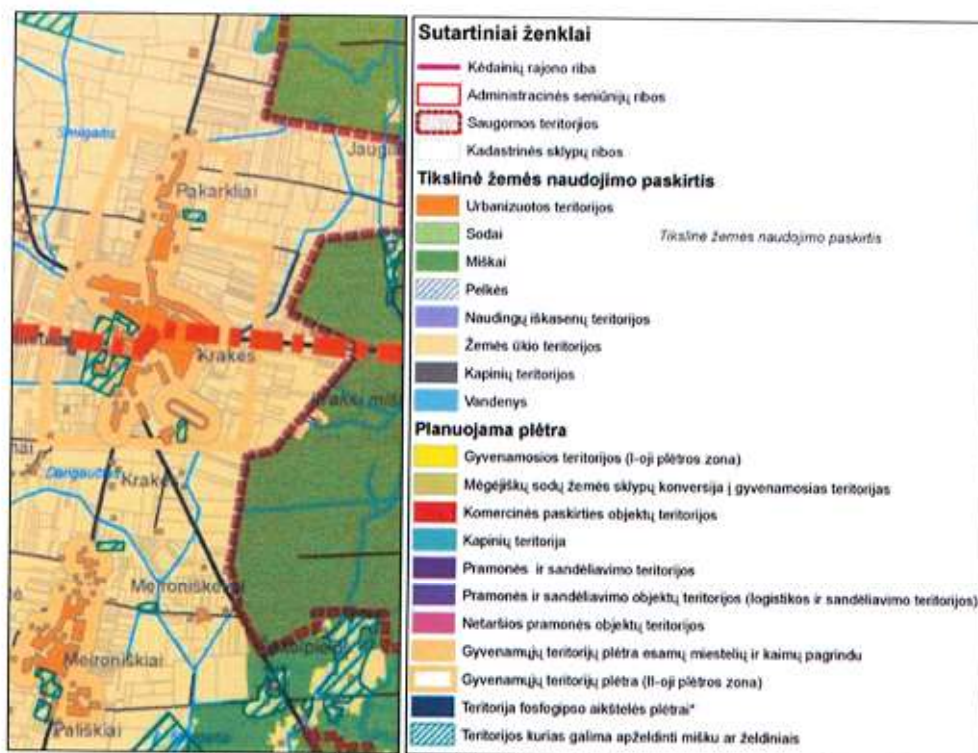
C kategorijos centrams priskiriami jau susiformavę miesteliai ir kompaktiško užstatymo kaimai, turintys pakankamas aptarnavimo zonas (dažniausiai – seniūnijų teritorijas) ir gerus ryšius su šiose teritorijose esančiomis gyvenamosiomis vietovėmis. Visų c kategorijos centrų teritorijas siūloma konsoliduoti su gretimomis vietovėmis.

1 pav. Gyvenamųjų vietovių plėtros kryptys Kėdainių rajono bendrajame plane.

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane vietiniams b ir c kategorijų centrams teikiamas kokybinės ir kiekybinės plėtros prioritetas. Kokybinę plėtrą turėtų inicijuoti ir vykdyti rajono savivaldybės Taryba, administracija ir jos bei valstybės tarnybos. Vietinių b ir c kategorijų centrų socialinę ir ekonominę bazę sudarytų esamos ir plėtojamos švietimo, sveikatos ir socialinės apsaugos, globos ir rūpybos, kultūros įstaigos, kuriose dirbtų 60–70% rajono aukštos kvalifikacijos specialistų ir personalo, su tinkamo lygio technine įranga. Šiuose centruose turėtų būti koncentruojamos materialinės investicijos, apjungiamos lėšos skirtos teritorijos priežiūrai ir inžinerinių sistemų naudojimui. Minimalus vietinių centrų privalomo institucinio aprūpinimo įstaigų sąrašas: mokykla, medicinos ir priešmokyklinės įstaigos, globos ir rūpybos tarnybos, gaisrinė, policija, greitoji medicininė pagalba, įvairios techninės komunalinės ūkio tarnybos.

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane Kražių miestelio plėtrai numatyta I-oji (esamo miestelio pagrindu) ir II-oji plėtros zona (už miestelio ribų). Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane vaizduojamos Kražių miestelio ribos ir jo plėtros teritorijos suprantamos kaip sąlyginės, kurias numatoma tikslinti rengiant miestelio bendrąjį planą (žr. 2 pav.).

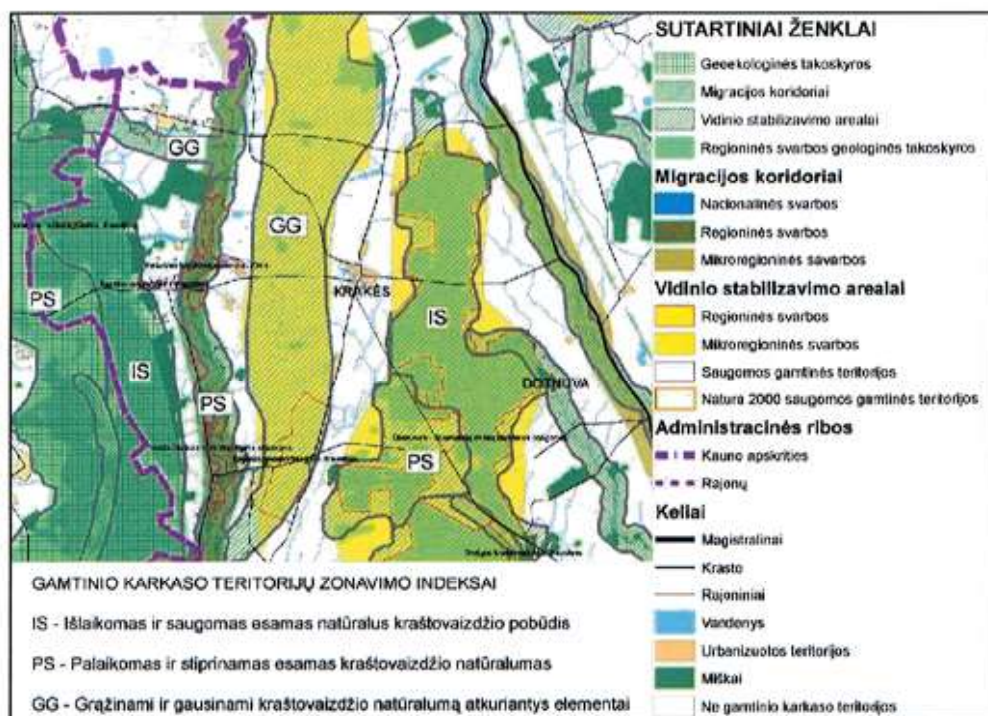
2 pav. Krakų miesto plėtra Kėdainių rajono bendrajame plane.

1.1.2 Gamtinis karkasas

Lietuvos respublikos, bei Kauno apskrities teritorijos bendruosiuose planuose išskiriamos gamtinio karkaso teritorijos ir jų svarba planavimo procese. Tai vientiso gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, buveinių, bei augalų ir gyvūnų migracijos koridorių. Gamtinis karkasas jungia įvairias teritorijas: rezervatus, draustinis, valstybinius parkus, atkuriamuosius ir genetinius sklypus, ekologinės apsaugos zonas, taip pat miškų ūkio, gamtines rekreacines ir ekologiškai svarbias agrarines teritorijas bei „Natūra 2000“ teritorijas. Dauguma gamtinio karkaso teritorijų jau turi vienokį ar kitokį saugomos teritorijos statusą ir joms taikomi atitinkami apsaugos režimai, o kitose – leidžiama tik tokia veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą ir atkuria pažeistas ekosistemas.

Krakų miestas rytuose ir vakaruose yra apglėbtas gamtinio karkaso teritorijų. Tai geosistemų vidinio stabilizavimo arealai – teritorijos užimančios tarpinę padėtį tarp geoeologinių takoskyrų ir migracijos koridorių, galinčios pakeisti šoninius migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms sistemoms (žr. 3 pav.).

Krakų miesto rytuose esantis vidinio stabilizavimo arealas sutampa su Dotnuvos-Josvainių miškų biosferos poligono ribomis, o vakaruose – driekiasi per patį Krakų seniūnijos centrą plačiu ruožu apimdamas pavienius miškų plotus ir Pajieslio geomorfologinio draustinio teritoriją.

3 pav. Gamtinio karkaso ištrauka iš Kauno apskrities BP

1.1.3 Miškai ir želdynai

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane pagal Kėdainių raj. miškotvarkos schemą miestelio ribose, bei jo plėtros zonoje išskirtos teritorijos miško ir želdynų įveisimui (žr. 4 pav.). Šiose teritorijose siūlytinas miško-parko kūrimas.

4 pav. Kėdainių rajono bendrojo plano miškų išdėstymo brėžinio ištrauka.

1.1.4 Kultūros paveldas

Krakių miestelyje yra 4 objektai, esantys **respublikiniame kultūros vertybių registre**. Tai bažnyčioje esantis ornamentuotas kryžius, paveikslas "Šventoji šeima" aptaisas, (1714 m.) žalvarinis varpas ir netoli bažnyčios stovintis paminklinis akmuo 1579 m. M. Daukšos įsteigta Krakių parapinei mokyklai atminti (pažymėtas Kėdainių rajono savivaldybės kultūros paveldo tinklų schemoje patvirtintoje LR kultūros ministro 2009-05-05d.).

Netoli Krakių miško (už miestelio ribų), greta Kėdainių rajono bendrajame plane numatyto krašto kelio esančios žydų senosios kapinės (Krakių k.), bei Peštiniukų kaime (Krakių sen.) esanti žydų žudynių vieta yra valstybės saugomų kultūros paveldo objektų sąrašė. Jie pažymėti ir Kėdainių rajono savivaldybės kultūros paveldo tinklų schemoje (žr. 5 pav.). Šioms teritorijoms nustatytos ribos bei apsaugos zonos.

5 pav. Kėdainių rajono savivaldybės kultūros paveldo tinklų schemos ištrauka

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai paremti pagrindinėmis kultūros paveldo apsaugos nuostatomis:

- išsaugoti ir atgaivinti paveldėtą regionų savitumą atspindintį kultūros paveldą.
- stiprinti valstybės institucijų ir visuomenės atsakomybę už kultūros paveldo išsaugojimą.

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatytas kultūros paveldo objektų tvarkymas ir naudojimas (taikytinas ir rengiamame Krakių miestelio BP) pateikiamas 1 lentelėje.

1 lentelė. Kultūros paveldo objektų tvarkyba ir naudojimas (vadovaujantis Kėdainių rajono bendrojo plano sprendiniais).

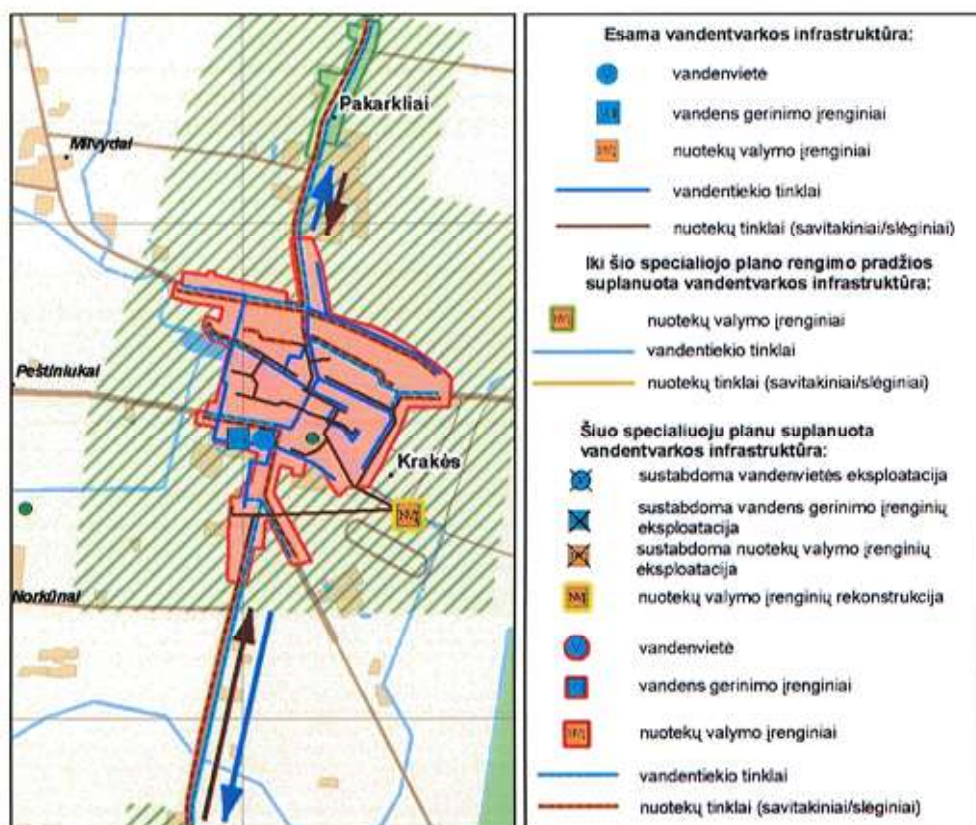
Eil. Nr.	Kultūros paveldo objektai	Tvarkybos kryptis ir naudojimo prioritetai
1.	Urbanistinės vietos Kėdainių senamiestis rajono bendrajame plane nenagrinėjamas	
	<u>Krakių miestelio istorinė dalis</u>	Inicijuoti vertingųjų savybių nustatymą dėl savivaldybės lygmens apsaugos statuso suteikimo
2.	Archeologinės vertybės - pilialiniai Bakainių, Šukonių Kalnaberžės, Lameikiškių, Vaidatonių, Vosbučių, Ambraziūnų, Pilsupių ir kt. pritaikymas	Pritaikymas kultūriniam, pažintiniam turizmui. Reikalinga atlikti objektų tinkamų lankymui ar moksliniam tyrinėjimui atranką. Nustatomos apsaugos zonos ir tvarkymo režimai. Eksponuotiniams lankyliniams objektams parengiami tvarkymo projektai.
3.	Statinių kompleksai, statiniai <u>Sakraliniai statiniai:</u> Dotnuvos bažnyčios ir vienuolyno ansamblis, Paberžės bažnyčia su klebonija, <u>Krakių bažnyčia</u> ir kt.	Pastatai pritaikomi kultūriniam, pažintiniam turizmui, restauruojant ar rekonstruojant įvertinti architektūros paveldo regioninius ypatumus. Pritaikant lankymui sakralinius statinius, prioritetas teiktinas svarbiausiems jų apsaugos tikslui – viešajai pagarbai.
	<u>Buv. dvarų sodybos:</u> Dotnuvos buv. dvaro sodybos ir Akademijos statinių kompleksas, Apytalaukio, Lančiūnavos, Pavermenio, Sirutiškio, Terespolio ir kt.	Pritaikomos kultūriniam pažintiniam turizmui, visuomeninei paskirčiai ar turizmo infrastruktūrai, gyvenamai paskirčiai. Parengti specialiuosius planus patikslinant teritoriją ir apsaugos zonų ribas ir paveldotvarkos priemones.
	<u>Buv. dvarų sodybų fragmentai</u>	Inicijuoti neįrašytų į LR Kultūros paveldo registrą fragmentų įrašymą.
4.	<u>Ivykių, laidojimo vietos, monumentai:</u>	Pritaikomos kultūriniam-pažintiniam turizmui, prioritetas – viešoji pagarba. Paveldotvarkos projektų, pritaikant

Žuvimo vietos, kapinės, žymių žmonių kapai, senosios žydų kapinės, karių kapinės, genocido vietos.	lankymui parengimas. Laidojimo vietos, neįtrauktos į LR Kultūros vertybių registrą tvarkomos pagal kapinių taisykles.
--	--

Remiantis Europos kultūros paveldo apsaugos dokumentais kultūros vertybės saugomos jas naudojant. Kėdainių rajono savivaldybės bendrajame plane kultūros paveldo apsauga numatoma realizuoti pritaikant jį viešajam pažinimui ir naudojimui, kultūriniam turizmui plėtoti.

1.1.5 Inžinerinė infrastruktūra

Miestelio vandentvarkos infrastruktūra išspręsta 2010-11-03 patvirtintame Kėdainių rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajame plane. Šiame planavimo dokumente numatytas naujų inžinerinių tinklų tiesimas ir Kražių nuotekų valymo įrenginių rekonstrukcija. (žr. 6 pav.).

6 pav. Kėdainių rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialaus plano ištrauka

1.1.6 Susisiekimas

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatytas Krakių miestelį kertantis krašto kelias (siūlomas įrengti po 2015m., esamų kelių pagrindu). Miestelio rytiniame pakraštyje, greta numatytojo krašto kelio nurodyta ir galima vieta naujos degalinės statybai (žr. 7 pav.).

7 pav. Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo plėtra (Kėdainių raj. BP)

1.2 Urbanistiniai Krakių miestelio bendrojo plano aspektai

Krakių miestelio teritorijos bendrasis planas yra kompleksinis teisinis teritorijų planavimo dokumentas, kuriame nustatyti Krakių miestelio teritorijos plėtros strategija ir principiniai teritorijos tvarkymo ir naudojimo reglamentai.

Bendrojo plano sprendiniai orientuoti į Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano nuostatas. Miestelio teritorijai nustatomi bendri, atitinkantys galiojančius teisės aktus, žemės naudojimo ir tvarkymo reglamentai: režimai, veiklos apribojimai, parengta koordinuota gyvenamųjų kvartalų plėtros sistema, išvardinti ūkinės veiklos prioritetai. Miestelio bendrojo plano sprendiniuose nenagrinėjami atskiri sklypai. Pavienių sklypų žemės naudojimo režimai ir tvarkymo reglamentai nustatomi žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose- teritorijų specialiuose ar detaliuose planuose.

Bendrojo plano sprendiniai parengti pagal miestelio teritorijos vystymo koncepciją, patvirtintą Kėdainių rajono savivaldybės Tarybos 2012 m. rugsėjo 28d. sprendimu Nr. TS-286.

Patvirtintoje koncepcijoje nurodytos pagrindinės miestelio vystymo kryptys :

- **Socialinė kryptis:** gyvenamosios aplinkos patrauklumo didinimas ir gyvenimo kokybės gerinimas, apimantis visuomeninio aptarnavimo užtikrinimą,

2020117087-S-AR	Lapas	Lapų	Laida
	14	40	0

transporto ryšių gerinimą (ar naujų formavimą), aprūpinimą reikiama inžinerine infrastruktūra ir užimtumo skatinimą miestelyje ir gretimosiose teritorijose.

- **Ekonominė kryptis:** verslo skatinimas ir turistinio potencialo vystymas. Tai smulkaus verslo ir amatų miestelyje atgaivinimas, esamų turimo objektų plėtojimas ir naujų kūrimas, formuojant patrauklių turizmo trasų tinklą.
- **Urbanistinė kryptis:** tolygi, kompaktiška funkciškai pagrįsta miestelio teritorijos plėtra, apimanti urbanizuotą teritoriją aplinkos kokybės gerinimą ir optimalią gyvenamųjų teritorijų plėtrą, gamtinių komponentų ir kultūros paveldo objektų puoselėjimą.

Pagrindiniai Krakių miestelio planinės - erdvinės struktūros vystymo principai:

1. Gyvenamųjų teritorijų koncentravimas (gyvenamųjų teritorijų plėtros prioritetą teikiant neužstatytose teritorijose miestelio ribose).
2. Vienbučių- dvibučių gyvenamųjų namų statybos prioritetas, bei esamų daugiabučių (bendrabučių) atnaujinimas
3. Esamų urbanistinių erdvių funkcinis pritaikymas bendruomenės poreikiams.
4. Tinkamo želdynų (atvirų ar iš dalies atvirų erdvių) ir užstatytų teritorijų santykio parinkimas.
5. Bendruomenės veiklos branduolių formavimas miestelyje.

Vienas iš Krakių miestelio bendrojo plano uždavinių - tikslinti miestelio teritorijos administracinės ribas, kadangi dabartinė miestelio administracinė riba komplikuoja teritorijų planavimo dokumentų rengimą, nuosavybės dokumentų išdavimą, neigiamai įtakoja miestelio plėtrą. Miestelio administracinė riba koreguotina atsižvelgiant į suformuotų ir įregistruotų sklypų ribas, prie Krakių teritorijos prijungiant šiuo metu už miestelio ribos esančius vienbučių - dvibučių gyvenamųjų namų statybos sklypus.

Krakių miestelio bendrojo plano galiojimo riba tapatinama su pirmąja miestelio gyvenamųjų teritorijų plėtros zona (numatyta Kėdainių rajono bendrajame plane).

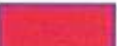
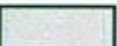
1.3 Žemės naudojimo reglamentai miestelio teritorijoje

Krakių bendrojo plano rengimo sprendinių konkretizavimo stadijoje išskirti teritorijų naudojimo tipai su nurodyta vyraujančia žemės naudojimo paskirtimi. Teritorijų naudojimo tipas nustatytas taip, kad pertvarkant esamas užstatytas teritorijas bei urbanizuojant naujas būtų vykdoma darni plėtra.

Miestelio ribose dar yra žemės ūkio paskirties sklypų, įsiterpusių gyvenamojoje teritorijoje. Kadangi žemės ūkio paskirtis miestelyje yra neprioritetinė, siūlytina ją konvertuoti į kitą (gyvenamąsias teritorijas, visuomenines, komercines ir kt.).

Teritorijų naudojimo tipai su nurodyta vyraujančia žemės naudojimo paskirtimi pateikti 2 lentelėje.

2 lentelė. Teritorijų naudojimo ir tvarkymo reglamentai.

TERITORIJŲ NAUDOJIMO IR TVARKYMO REGLAMENTAI						
TERITORIJŲ NAUDOJIMO TIPAI*		GRAFINIS ŽYMĖJIMAS	PASKIRTIS*	GALIMI ŽEMĖS NAUDOJIMO BŪDAI**	REKOMENDUOJAMAS MAKSIMALUS UŽSTATYMO TANKUMAS**	REKOMENDUOJAMAS MAKSIMALUS UŽSTATYMO INTENSIVUMAS**
PAVADINIMAS	ŽYMĖJIMAS					
MIŠKAI IR MIŠKINGOS TERITORIJOS	MI		MIŠKŲ ŪKIO	Ekosistemų apsaugos miškai Rekreaciniai miškai Apsauginiai miškai Ūkiniai miškai		
NEUŽSTATOMA ŽEMĖS ŪKIO TERITORIJOS	ZN		ŽEMĖS ŪKIO	Kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai Specializuotų sodininkystės, gėlininkystės, šiltnamių, medelynų ir kitų specializuotų ūkių (be užstatymo)		
UŽSTATOMOS ŽEMĖS ŪKIO TERITORIJOS	ZU			Kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai Specializuotų sodininkystės, gėlininkystės, šiltnamių, medelynų ir kitų specializuotų ūkių	60	1,2
REKREACINIO NAUDOJIMO ŽEMĖS ŪKIO TERITORIJOS	ZR			Rekreacinio naudojimo		
SODININKŲ BENDRŲ TERITORIJOS	ZS			Mėgėjiškų sodų ir sodininkų bendrijų bendro naudojimo		
GYVENAMOJI TERITORIJĄ	GG		KITA	Gyvenamoji Komeracinė Rekreacinė Visuomeninė	50	1,2
MIŠRI CENTRO TERITORIJĄ	MC			Gyvenamoji Komeracinė Rekreacinė Visuomeninė Bendro naudojimo	60	1,6
MIŠRI PRAMONĖS IR KOMERCIJOS TERITORIJĄ	MP			Pramonės ir sandėliavimo Komeracinė Žemės ūkio	80	2,5
INFRASTRUKTŪROS TERITORIJĄ	I	 		Infrastruktūros Pramonės Naudingųjų iškasenų teritorijos (vandenvietės)	80	2,5
ŽELDYNŲ TERITORIJĄ	Z		VANDENYS	Bendro naudojimo Rekreacinė (be užstatymo) Visuomeninė		
VANDENŲ TERITORIJĄ	VA			Ūkinei veiklai naudojami vandens telkiniai Rekreaciniai vandens telkiniai Ekosistemas saugantys vandens telkiniai Bendro naudojimo vandens telkiniai		

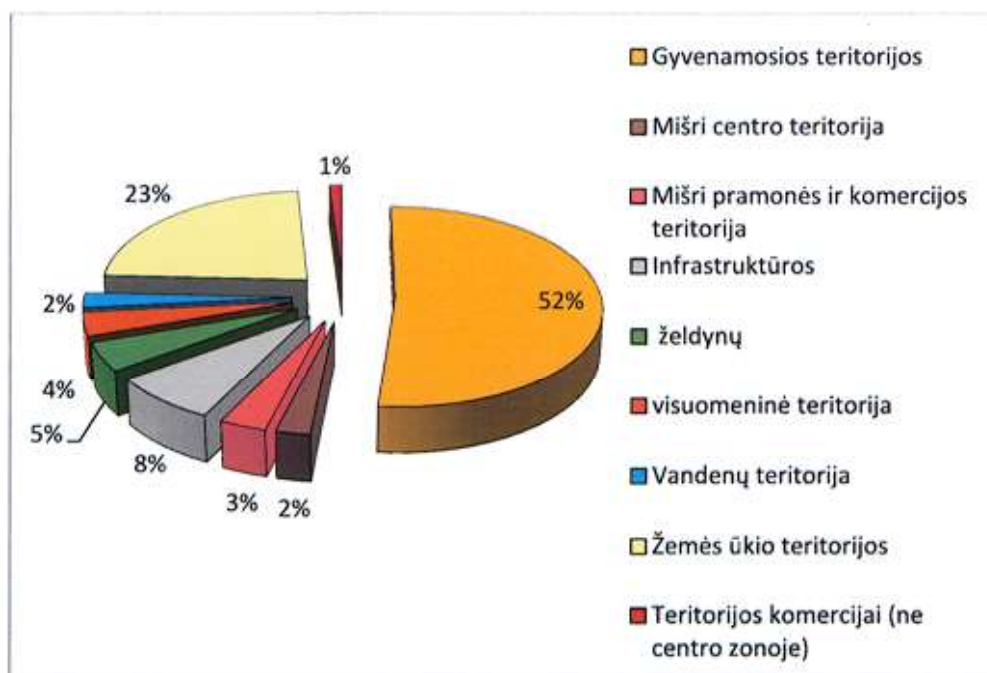
* Konservacinės paskirties žemė gali būti visose teritorijų naudojimo rūšyse.

** Nurodytos maksimalios reikšmės (Vadovaujantis "Miestų, miestelių ir kaimų (gyvenamųjų vietovių) planavimo normomis). Galimos išimtys. Tikslesnės reikšmės turi būti nustatomos rengiant žemesnio lygio teritorijų planavimo dokumentuose.

1.4 Miestelio teritorijos funkcinis balansas

3 lentelė. Teritorijų naudojimo tipų balansas bendrojo plano galiojimo ribose.

Teritorijų naudojimo tipai	Esama būklė. Plotas (m ²)	Naujai planuojamos. Plotas (m ²)	Viso
Gyvenamosios teritorijos (I plėtros zona/etapas-miestelio ribose)	669483	224023 (tame tarpe mišri gyv. teritorija sudaro 39978)	893506
Gyvenamosios teritorijos (II plėtros zona/etapas-už miestelio ribų)		312883	312883
Mišri centro teritorija	visuomeninės teritorijos: 6792 komercinės paskirties teritorijos: 11281	57044 (įskaičiuotos ir centrinėje miestelio dalyje esančios visuomeninės ir komercinės paskirties teritorijos)	57044
Mišri pramonės ir komercijos teritorija		77446 (tame tarpe 44509- prie kelių Nr. 2004 ir 2006)	77446 (tame tarpe 44509- prie kelių Nr. 2004 ir 2006)
Infrastruktūros	180350	Naujai planuojamų plotas nustatomas rengiant žemesnio lygio teritorijų planavimo dokumentus	180350
Želdynų	19872	89545	109417
Visuomeninės teritorijos	87244		87244
Vandenų teritorija	54953		54953
Žemės ūkio teritorijos	1481337		542135
Teritorijos komercijai (ne centro zonoje)		24692	24692

8 pav. Teritorijų naudojimo tipų balansas bendrojo plano galiojimo ribose.

Gyvenamosios teritorijos

Vystant kompaktiško ir patrauklaus miestelio formavimo idėją pirmą kartą gyvenamųjų teritorijų plėtra yra siūloma miestelio ribose, o antrą kartą plėtrai (esant tokiam poreikiui) už miestelio administracinės ribos numatytos gyvenamųjų teritorijų plėtos zonos. Planuojant naujas gyvenamąsias teritorijas Krakų miestelyje siūloma prioritetą teikti vienbučių - dvibučių gyvenamųjų namų statybai.

Mišri centro teritorija

Mišrios centro teritorijos sąvoka apima tokius kitos paskirties žemės naudojimo būdus, kaip gyvenamųjų teritorijų, visuomeninės paskirties objektų, komercinės ir rekreacinės paskirties objektų teritorijas.

Mišrią centro teritoriją siūloma formuoti abipus J. Basanavičiaus gatvę, kur telkiasi pagrindiniai miestelio visuomeninio aptarnavimo objektai (kavinė-baras, parduotuvė, kultūros centras, ambulatorija, vaistinės, bažnyčia, Laisvės aikštė) bei Vilniaus ir Betygalos gatvių atkarpas. Ši siūlymą pagrindžia ir atlikta žydų kultūros ir verslumo ženklų Krakėse analizė (pateikiama PRIEDE NR. 6).

Siektinas išskirtinės veiklos ar amatų ir turizmo traukos objektų atsiradimas centrinėje miestelio dalyje. Tai pritrauktų verslo investicijų į miestelį ir sudarytų prielaidas tolimesniam miestelio vystymuisi.

Mišri pramonės ir komercijos teritorija

Pagrindinis miestelio ekonominio vystymo tikslas - pritraukti galimas investicijas į miestelį. Jam įgyvendinti būtina numatyti potencialiai tinkamas teritorijas gamybai vystyti.

Krakių miestelio bendrojo plano galiojimo zonoje (už miestelio administracinės ribos) išskiriamos 2 teritorijos pramonei, sandėliavimui ir komercijai kurti. Pirmoji, patrauklesnė pramonei numatyta teritorija yra miestelio šiaurinėje dalyje palei rajono reikšmės kelią Nr. 2003. Antroji pramonei numatyta teritorija yra miestelio prieigose, palei 2 rajono kelius: Nr. 2004 (jungiantį su Kaunu) ir Nr. 2006 (jungiantį su Kėdainiais).

Infrastruktūros teritorijos

Infrastruktūros teritorijos planuojamos bendrojo plano galiojimo ribose (už planuojamų miestelio administracinių ribų) numatomose urbanizuoti teritorijose. Rekomenduotina šių teritorijų aprūpinimą reikiama inžinerine infrastruktūra spręsti kompleksiskai t.y. rengiant planuojamam kvartalui žemesnio lygio teritorijų planavimo dokumentus.

Želdynų teritorija

Siūloma teritorijas su tvenkiniais paversti "žaliuoju miestelio koridoriumi", numatant čia rekreacinio prioriteto sklypus (miestelio bendro naudojimo želdynų formavimui su aktyvios ar pasyvios rekreacinės veiklos zonomis). Šių teritorijų patrauklumui stiprinti, siūloma kurti vieningą dviračių ir pėsčiųjų takų sistemą, turinčią ryšius ne tik su miestelio ribose bet ir su kitais gretimoje aplinkoje esančiais turizmo traukos objektais.

Visuomeninės teritorijos

Krakių miestelyje yra visuomeninės paskirties sklypų (mokyklos, vaikų darželio, vienuolyno teritorijos), nepatenkančios į numatytąją mišrią centro teritoriją. Naujai planuojamas socialinės infrastruktūros teritorijas siūloma telkti centrinėje miestelio dalyje numatytoje mišrioje centro zonoje (pirmenybę teikiant apleistų, nebenaudojamų pastatų rekonstrukcijai).

Žemės ūkio teritorijos

Siūloma Krakių ŽŪB hipodromą išnaudoti kaip turizmo traukos objektą, numatant jame rekreacijai reikalingą infrastruktūrą ir reikalingus ryšius, kurie jungtų su kitais turizmo traukos objektais (pvz.: dviračių trasas, vedančias į seniūnijoje esančias kaimo turizmo sodybas). Hipodromo teritorijai numatomas žemės ūkio vystymo prioritetas (žirgų auginimui ir veisimui).

Teritorijos komercijai (ne centro zonoje)

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatytas Krakių miestelį kertantis krašto kelias (siūlomas įrengti po 2015m., esamų kelių pagrindu). Miestelio rytiniame pakraštyje, greta numatytojo krašto kelio nurodyta ir galima vieta naujos degalinės statybai. Tam tikslui Krakių miestelio bendrajame plane ši teritorija išskiriama kaip palanki komercinei veiklai vystyti. Miestelio centrinėje dalyje komercinei veiklai palankūs sklypai neišskiriami, kadangi šią veiklą apima mišrios centro teritorijos sąvoka.

2020117087-S-AR	Lapas	Lapų	Laida
	19	40	0

2 Gamtinė aplinka

2.1 Gamtinis karkasas

Lietuvos respublikos, bei Kauno apskrities teritorijos bendruosiuose planuose išskiriamos gamtinio karkaso teritorijos ir jų svarba planavimo procese. Tai vientiso gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, buveinių, bei augalų ir gyvūnų migracijos koridorių. Gamtinis karkasas jungia įvairias teritorijas: rezervatus, draustinius, valstybinius parkus, atkuriamuosius ir genetinius sklypus, ekologinės apsaugos zonas, taip pat miškų ūkio, gamtines rekreacines ir ekologiškai svarbias agrarines teritorijas bei „Natūra 2000“ teritorijas. Dauguma gamtinio karkaso teritorijų jau turi vienokį ar kitokį saugomos teritorijos statusą ir joms taikomi atitinkami apsaugos režimai, o kitose – leidžiama tik tokia veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą ir atkuria pažeistas ekosistemas.

Krakių miestas rytuose ir vakaruose yra apglėbtas gamtinio karkaso teritorijų. Tai geosistemų vidinio stabilizavimo arealai – teritorijos užimančios tarpinę padėtį tarp geoekologinių takoskyrų ir migracijos koridorių, galinčios pakeisti šoninius migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms sistemoms.

Krakių miestelio rytuose esantis vidinio stabilizavimo arealas sutampa su Dotnuvos-Josvainių miškų biosferos poligono ribomis, o vakaruose – driekiasi per patį Krakių seniūnijos centrą plačiu ruožu apimdamas pavienius miškų plotus ir Pajieslio geomorfologinio draustinio teritoriją.

Rytiniam gamtinio karkaso arealui nustatytos tokios teritorijų tvarkymo (naudojimo ir apsaugos) kryptys:

- › **(IS)** Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis, susijęs su racionalaus subalansuoto miškų ūkio tvarkymu, miškų regeneracinio potencialo išsaugojimu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto režimo užtikrinimu šiose zonose.

- › **(PS)** Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio natūralumas, suderinant esamas funkcijas su gamtinę struktūrą atkuriančiomis priemonėmis (pvz.: teritorijų apsodinimas mišku).

Vakarinio arealo tvarkymas ir apsauga susijusi su kraštovaizdžio natūralumą atkuriančių elementų gražinimu ir gausinimu (**GG**): natūralios gamtinės aplinkos atkūrimas ir naujas (ekologizuotas) šių teritorijų naudojimas.

Gamtinio karkaso arealai yra už Krakių miestelio bendrojo plano galiojimo ribų.

2.2 Miestelio želdynai ir miškai

Apie 2ha Krakių miestelio teritorijos užima bendro naudojimo erdvių ir želdynų teritorija. Tai miestelio teritorijoje esančio Daukšos sodelio, kapinių, Laisvės aikštės ir kitų želdynų plotas. Tačiau dėl nesukurtos rekreacinių erdvių sistemos (tinkamų ryšių tarp esamų želdynų nebuvimo) jų rekreacinis potencialas nėra pilnai išnaudojamas. Tvenkinių išsidėstymas Krakių miestelyje labai palankus formuoti darnią miestelio bendro naudojimo želdynų sistemą su dviračių ir pėsčiųjų takais jungiančiais akcentuotas aktyvios ir pasyvios rekreacijos zonas (miestelio vakarinėje dalyje - galima aktyvios rekreacijos zona su vaikų žaidimo aikšte bei lauko sporto įrengimais, greta bažnyčios - pasyvaus poilsio zona).

Krakių miestelio bendrojo plano sprendiniais papildomai numatoma beveik 9ha bendro naudojimo erdvių ir želdynų. Pagal Krakių seniūnijos pateiktus duomenis (2011-12-01) miestelyje šiuo metu gyvena 819 asmenys. Įgyvendinus bendrojo plano sprendinius, vienam planuojamos teritorijos gyventojui teks 133,59 m². Šie želdynų kiekiai stipriai viršija "Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normose" nurodytus minimalius reikalavimus (miesteliuose bendras rekreacinės paskirties želdynų, įskaitant vejas ir gėlynus, plotas, tenkantis vienam gyventojui turi būti ne mažesnis, kaip 15m²).

Vadovaujantis *Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu*, miestų ir miestelių teritorijose prie visų paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų plotis lygus tokiems paviršiniams vandens telkiniams nustatomų apsaugos juostų pločiui. Užstatytose miestų dalyse, kai prie paviršinio vandens telkinio yra įrengta arba numatoma įrengti bendro naudojimo krantinę ir/arba kitą viešą rekreacinę įrangą (statinius), – apsaugos juostos plotis gali būti sumažinamas arba apsaugos juosta gali būti nenustatoma.

Planuojamiems želdynams turi būti rengiami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentai, kurių pagalba suformuojami sklypai ir nustatomi šių teritorijų naudojimo reglamentai, maksimaliai išnaudojant jas miestelio bendruomenės rekreaciniais poreikiams tenkinti ir tausojant gamtinę aplinką.

3 Kultūros paveldas

Krakių miestelyje yra 4 objektai, esantys respublikiniame kultūros vertybių registre. Tai bažnyčioje esantis ornamentuotas kryžius, paveikslas "Šventoji šeima" aptaisas, (1714 m.) žalvarinis varpas ir netoli bažnyčios stovintis paminklinis akmuo 1579 m. M. Daukšos įsteigta Krakių parapičiai mokyklai atminti (pažymėtas Kėdainių rajono savivaldybės kultūros paveldo tinklų schemoje patvirtintoje LR kultūros ministro 2009-05-05d.).

Taip pat miestelio ribose yra 10 objektų, esančių vietiniame kultūros vertybių registre, (patvirtinta 2001-04-19 Rajono valdybos sprendimu Nr.238).

Visų miestelyje esančių kultūros paveldo objektų sąrašas pateikiamas 4 lentelėje.

4 lentelė. Krakių miestelio kultūros paveldo objektai

Eil.Nr.	Unikalus objekto kodas	Kultūros paveldo objektas	Adresas
Esantys respublikiniame kultūros vertybių registre			
1	9311	Ornamentuotas kryžius	Kauno aps., Kėdainių sav., Krakių mstl. (bažnyčioje).
2	9309	Paveikslas "Šventoji šeima" aptaisas	Kauno aps., Kėdainių sav., Krakių mstl. (bažnyčioje).
3	16735	Paminklinis akmuo, 1579 m. M. Daukšos įsteigta Krakių parapičiai mokyklai	Kauno aps., Kėdainių sav., Krakių mstl. Kranto g.
4	7911	Varpas	Kauno aps., Kėdainių sav., Krakių mstl. (bažnyčioje).
Esantys vietiniame kultūros vertybių registre, (patvirtinta 2001-04-19 Rajono valdybos sprendimu Nr.238)			
1		Koplytstulpis, aut. V. Ulevičius	Krakių miestelis
2		Ornamentuotas kryžius, aut. V. Ulevičius, skirtas Krakių miestelio gyventojams. Pavadintas	Krakių miestelis

		„Kenčiantiems“	
3		Koplytstulpis, aut. V. Ulevičius, Skirtas Krakių apylinkėje gyvusiems knygnešiams	Krakių miestelis
4		Paminklas, aut. J. Meškuotis, Žuvusiems Lietuvos partizanams už Lietuvos laisvę ir Nepriklausomybę 1944-1952	Krakių miestelis
5		Paminklas, aut. J. Meškuotis, Skirtas represijų aukoms atminti	Krakių miestelio kapinės
6		Koplytstulpis, aut. V. Ulevičius, Skirtas M. Daukšos postilės 400 metų jubiliejui	Krakių miestelis
7		Kapas. Palaidotas knygnešys Baltramiejus Vitas	Krakių miestelio kapinės (senosios)
8		Kapas. Palaidoti knygnešiai Jonas ir Jeronimas Dalbokai	Krakių miestelio kapinės (senosios)
9		Kapas. Palaidotas knygnešys Jonas Jurevičius	Krakių miestelio kapinės (senosios)
10		Kapas. Palaidota knygnešė Petronėlė Levenaitė - Gaučienė	Krakių miestelio kapinės (naujosios)

Visų seniūnijoje esančių kultūros paveldo objektų sąrašas pateikiamas PRIEDE NR. 4 (1 Lentelėje).

Netoli Krakių miško (už miestelio ribų), greta Kėdainių rajono bendrajame plane numatyto krašto kelio esančios žydų senosios kapinės (Krakių k.), bei Peštiniukų kaime (Krakių sen.) esanti žydų žudynių vieta yra valstybės saugomų kultūros paveldo objektų sąrašė. Jie pažymėti ir Kėdainių rajono savivaldybės kultūros paveldo tinklų schemoje (žr. 5 pav.). Šioms teritorijoms nustatytos ribos bei apsaugos zonos.

Remiantis Europos kultūros paveldo apsaugos dokumentais kultūros vertybės saugomos jas naudojant. Kėdainių rajono savivaldybės bendrajame plane kultūros paveldo apsauga numatoma realizuoti pritaikant jį viešajam pažinimui ir naudojimui, kultūriniam turizmui plėtoti. Šių nuostatų laikomasi ir Krakių miestelio bendrajame plane. Susisiekimo galimybių gerinimas miestelyje ir jo gretimybėse sudarytų prielaidas tokiam kultūros vertybių saugojimui. Tam tikslui dviračių ir pėsčiųjų takais Krakių miestelyje formuojami ryšiai tarp rekreacinių ir aptarnavimo erdvių bei kultūros paveldo objektų. Specialiaisiais planais numčius miestelyje planuojamų dviračių ir pėsčiųjų takų jungtis su Krakių seniūnijoje esančiomis kaimo turizmo sodybomis, miestelis bei jame esantis kultūros paveldas būtų pritaikytas viešajam pažinimui ir naudojimui. Krakių miestelio turistinio potencialo analizė pateikta 9 pav.

Kultūros paveldo teritorijų ribos bei konkretesnis kultūros paveldo objektų pritaikymas turi būti detalizuojamas specialiuosiuose kultūros paveldo objektų apsaugos planuose.

Paminklų, skirtų Nepriklausomybės kovoms atminti sąrašas (siūloma inicijuoti vertingųjų savybių nustatymą apsvaustant galimybę įrašyti į vietinį kultūros vertybių registrą):

1. **Kapas, palaidoti 1831 m. sukilimo dalyviai** (Rezgių km.);
2. **Paminklinis akmuo, skirtas Lietuvos partizanams, žuvusiems 1940–1960 m.** Šioje vietoje 1944 m. gruodžio 16 d. vyko kautynės tarp sovietinės kariuomenės ir apylinkės partizanų. Aut. – Žibulių k. gyven-tojas Jonas Rozmantas ar Razmantas. Pastatytas 1989 m. birželio 24 d. Įrašas: Partizanams / žuvusiems už / tėvynės laisvę / 1940 –1960 / O jūs žalios pušys / oškit ir šlamėkit / nešdamos gedulą / kartai iš kartos / nes čia didvyrių / žemė ir vaikai / mes jos / 1989.VI.24. (Pušynės miškas);
3. **Paminklas, žuvusiems Lietuvos partizanams 1944-1952, aut. J. Meškuotis.** Trijų dalių šlifuoto akmens paminklas šioje vietoje niekin-tų ir visų Kraikių apylinkėse 1944–1952 m. žuvusių Jungtinės Kėstučio (vėliau Kėstučio) ir Prisikėlimo apygardos Maironio rinktinės partiza-nų atminimui. Aut. ir statytojas tremtinys Juozas Meškuotis. Atideng-tas 1991 m. lapkričio 3 d. Įrašas: 1944 +1952 / JIE ŽUVO UŽ / LIETUVOS / LAISVĘ; šoninėse plokštėse išvardintos 54 žuvusiųjų pavardės. (Kraikių mstl., prie pastato S. Dariaus ir S. Girėno g. 6, Smil-gos upės užtvankos krantas);
4. **Kryžius, trims sušaudytiems partizanams atminti.** Proj. aut. B.Kundrotienė. Kryžius šalia buvusioje Sibičio sodyboje 1950 m. gruodžio 28 d. kautynėse su MGB vidaus kariuomenės 25-ojo šaulių pulko kareivių grupe ir MGB Dotnuvos r. stribais žuvusių Prisikėlimo apygardos Maironio rinktinės būrio vado pavaduotojo Mykolo Valai-čio-Leliano, partizanų Alfonso Mankausko, Vinco Štuikio-Žiedo ir kautynėse sužeisto Alfonso Urbono-Linelio, Balandžio, Žilvyčio, žu-vusio 1953 m. lapkričio 23 d. Kėdainių r. Ruseinių k., atminimui. Ar-chitektė Birutė Kundrotienė. Pastatytas 1992 m. (Guplilčių k.);
5. **Paminklas, skirtas stalinistinių represijų aukoms atminti.** Aut. J. Meškuotis. Simbolinis antkapinis paminklinis akmuo Kraikių krašto žmonių, žuvusių partizaniniame judėjime, sovietiniuose lageriuose ir tremtyje, atminimui. Aut. ir statytojas tremtinys Juozas Meškuotis. Atidengtas 1989 m. liepos 2 d. Užrašas: REPRESIJŲ AUKOMS / J. M. 1989 VII 2. (Kraikių miestelio senosios kapinės);
6. **Paminklas žuvusiems Lietuvos partizanams, 21 partizano žuvimo vietoje.** Aut. ir statytojas tremtinys Juozas Meškuotis. Pastatytas 2000 m. (Zambiškių miške);
7. **Paminklas 7 žuvusiems partizanams, pastatė žuvusio partizano K. Noreikos sūnus.** (Lenčių miške);
8. **Antkapinis paminklas.** Šioje vietoje slapta perlaidoto 1944 m. gruodžio 15 d. kautynėse su NKVD užnugario apsaugos kariuomenės 13-

- ojo pasienio pulko kareiviais sužeisto ir 1945 m. sausio mėn. mirusio ltn. Vlodo Pabarčio būrio partizano Augusto Štaro-Pukio atminimui. Pastatytas XX a 2-oje pusėje. (Šulaičių k. kapinės);
9. **Kryžius ir atminimo plokštės.** Šioje vietoje buvusioje partizanų stovykloje 1949 m. sausio 26 d. kautynėse su MGB vidaus kariuomenės 298-ojo šaulių pulko kareiviais žuvusių Prisikėlimo apygardos būrio vado Antano Paliūno-Baublio ir partizanų Kazimiero Noreikos-Sakalo, Gaidžio, Antano Bako-Madelio, Stasio Daukšos-Tautvydo, Petro Litvino, Juliaus Mykolaičio-Karvelio ir Zigmo Vaitiekūno atminimui. Aut. Zita Barauskienė. Pastatytas 1991 m. (Pašušvio girininkija, Lenčių miškas. 16 kvart. 10 sklypas);
 10. **Paminklinis akmuo.** Šioje vietoje 1945 m. vasario 15 d. kautynėse su sovietų represinėmis struktūromis žuvusių Lietuvos kariuomenės ltn., partizanų būrio vado Vlodo Pabarčiaus ir dvidešimt vieno jo vadovaujamo būrio partizano atminimui. Aut. Juozas Meškuotis. Atidengtas 2000 m. gegužės 28 d. Užrašas: ČIA 1945-II-15 ŽU/VO LIETUVOS PARTIZANAI: / Leit. V. PABARČIUS / V. KEMŽŪRA / B. BUTKUS / Z. BUTKUS / B. MAŽEIKAS / K. POŠKA / P. VOLSKIS / R. MILERIS / J. YLIUS / V. MAŽEIKAS / K. GVILDYS / B. PILIPAS / J. BERŽINSKAS / V. STAŠINSKAS / A. GALINAUSKAS / S. GAIŽAUSKAS / J. KIAUKĖ / E. BARANAUSKAS / A. VALAITIS / J. OSOCKAS (Pašušvio girininkija, Zembiškių miškas. 35 kvart. 9 sklypas);
 11. **Paminklinis akmuo.** Šioje vietoje 1944 m. gruodžio 15 d. kautynėse su NKVD užnugario apsaugos kariuomenės 13-ojo pasienio pulko kareiviais žuvusių keturiolikos Lietuvos kariuomenės ltn. Vlodo Pabarčiaus vadovaujamo būrio partizanų atminimui. Aut. Jonas Razmantas. Atidengtas 1989 m. vasarą. (Raseinių miškų urėdija, Paliepių girininkija, Pušynės (Paliepių) miškas, 86 kvart.);
 12. **Antkapinis kryžius.** Šiame miške palaidoto 1945 m. rugpjūčio mėn. Šulaičių k. žuvusio Lietuvos kariuomenės ltn. Vlodo Pabarčiaus vadovaujamo būrio partizano Stasio Bražinsko-Vanago atminimui. Pastatytas 1990 m. spalio 18 d. (Raseinių miškų urėdija, Paliepių girininkija, Pušynės (Paliepių) miškas, 87 kvart.);
 13. **Žuvusių partizanų brolių Kvedarų** (Antanas Kvedaras-Tautvydas – partizanų vado Jono Žemaičio-Vytauto apsaugos būrio vadas; Stasys Kvedaras-Jaunutis – Prisikėlimo apygardos Maironio rinktinės Tautvydo būrio partizanas) **memorialinis paminklas** Lietuvos laisvės kovoms atminti. Atidengta 2011 m. birželio 26 d. Paminklo pastatymą inicijavo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centras, partizanų brolis Donatas Kvedaras, parašęs knygą apie Kėdainių krašto partizanus „Laisvės kovų archyvas“. (Šmėtiškių k., brolių Kvedarų gimtojoje sodyboje);
 14. **Ažuolinis koplytstulpis knygnešiams.** Aut. Vytautas Ulevičius. Užrašas: Už „Aušrą“, Lietuvai užgintą / už „Varpą“, uždraustas knygas žandarai ginė surakintą, užlaužę / surištas rankas... / Jonas Graiciūnas. (Krakių mstl., aikštėje prie autobusų stotelės).

2020117087-S-AR	Lapas	Lapų	Laida
	26	40	0

4 Socialinė aplinka

Socialinės aplinkos kokybę sąlygoja miestelio patrauklumas gyventi, kuri nulemia gyventojų užimtumo galimybės, išvystyta aptarnavimo, susisiekimo ir inžinerinė infrastruktūra, būsto kokybės ir kiekybės atitikimas poreikius.

Demografija: Pagal Krakių seniūnijos pateiktus duomenis (2011-12-01) miestelyje šiuo metu gyvena 819 asmenys. Konstatuotina, kad Krakių gyventojų mažėjimo tempai yra dideli, nes per 10 metų, nuo paskutinio Visuotinio Lietuvos gyventojų surašymo, miestelis prarado net 17 % gyventojų. Asmenys iki 17 m. sudaro 18 %, darbingo amžiaus gyventojai (18 – 65 m.) - 63 %, pensinio amžiaus asmenys - 19 % viso miestelio gyventojų. Moterų yra daugiau negu vyrų atitinkamai: 53% ir 47%. Kadangi gyventojų skaičius Krakėse mažėja, o pensinio amžiaus žmonių skaičius didesnis už vaikų ir nepilnamečių skaičių, konstatuotina, kad miestelio visuomenė sensta. Planuojant miestelio plėtrą, pirmiausia reikėtų imtis priemonių skatinančių jaunas žmones gyventi Krakėse (didinant gyventojų užimtumo galimybes bei gerinant aptarnavimo, susisiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą jame).

Būstas: Krakių miestelio vyraujantis užstatymas - sodybinio tipo gyvenamieji namai (vienbučiai- dvibučiai) ir keli daugiabučiai. Įvertinus, miestelio demografinę situaciją, jo plėtra numatoma pirmenybę teikiant kokybiniais, o ne kiekybiniais rodikliais. t.y. gyvenimo kokybės gerinimui (renovuojant esamus būstus, pagal poreikį kuriant socialinius būstus, aprūpinant gyventojus reikiama aptarnavimo infrastruktūra).

Švietimas ir ugdymas: Krakėse veikia 2 švietimo ir ugdymo įstaigos: Krakių vaikų darželis ir Krakių Mikalojaus Katkaus gimnazija (dieninė, savarankiško mokymosi bendrojo lavinimo mokykla Krakėse, vykdanči pradinio, pagrindinio, vidurinio ir papildomo ugdymo programas). Švietimo ir ugdymo įstaigų kiekis tenkina gyventojų poreikį. Jose teikiamų paslaugų kokybę lemia švietimo sistemos pokyčiai, kurių bendrojo plano sprendiniai neįtakoja.

Kultūra ir sportas: Krakėse veikia kultūros centras. Ši įstaiga atsakinga už renginių organizavimą bei įvairias edukacines programas (kultūros centre veikia 10 mėgėjų meno kolektyvų). Miestelyje yra vienas iš Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešosios bibliotekos filialų su įrengta interneto prieiga. Krakėse

sėkmingai veiklą vysto sporto klubas „Vaivorykštė“ (kultivuojamos sporto šakos: lengvoji atletika, krepšinis, futbolas, ultimate, svarsčių kilnojimas). Remiantis šiais duomenimis galima daryti išvadą, kad miestelio gyventojų kultūrinės ir sporto veiklos poreikis yra tenkinamas. Stiprinant miestelio patrauklumą, siūloma formuoti kultūrinei veiklai vystyti reikalingas viešąsias erdves, numatant Laisvės aikštės funkcinį pertvarkymą, ir naujų bendro naudojimo erdvių kūrimą.

Sveikatos priežiūra: Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas Krakėse teikia VšĮ Kražių ambulatorija. Kražių miestelyje ir seniūnijoje nėra teikiamos antrojo lygio ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos. Artimiausia tokias paslaugas teikianti įstaiga – Kėdainių ligoninė, iki kurios atstumas: 24,7 km (kelionė užtrunka apie 30 min). Santykinai nedidelis atstumas yra ir iki didžiausių šalyje Kauno universitetinių klinikų (67,5 km). Remiantis šiais duomenimis, galima teigti, kad Kražių miestelio gyventojams sveikatos priežiūros paslaugos yra gerai prieinamos ir atitinka poreikius. Jose teikiamų paslaugų kokybę lemia sveikatos sistemos pertvarkos, kurių bendrojo plano sprendiniai neįtakoja.

Socialinės paslaugos: Socialinės paslaugos teikiamos Kražių šv. Apaštalo ir evangelisto Mato parapijos senelių globos namuose bei Kražių seniūnijoje. Seniūnijoje teikiama valstybės nustatyta socialinė parama – nemokamas konsultavimas, socialinės išmokos, pašalpos. Dirbama su socialinės rizikos šeimomis.

2020117087-S-AR	Lapas	Lapų	Laida
	28	40	0

5 Ekonominė ir verslo aplinka

Didžiausia Krakių miestelyje registruota įmonė – Krakių žemės ūkio bendrovė (vadovas – Nikolajus Danilčenko). Bendrovės veiklos sritys: augalininkystė, gyvulininkystė, žirgų auginimas, medienos pjovimas. Čia veisiami Lietuvos sunkieji arkliai. Miestelyje veikia maisto prekių parduotuvė "Agurkėlis" (UAB SIBENA). Taip pat veiklą vysto kooperatinės bendrovės Kėdainių krašto kredito unija, Krakių kasa (Vilniaus g. 18, Krakės).

Miestelyje registruotos individualios įmonės: Vilmos Balčiūnaitės gruziniškų patiekalų kavinė-baras „Pirosmani“, Nijolės Merfeldienės veterinarinės firmos vaistinė, "Šeimos vaistinė" (UAB Tamro vaistinės fil. Nr.159, Laisvės al. 4, Krakės), A. Stačkūno sėklinimo individuali įmonė (Laisvės a. 1, Krakės).

Krakių seniūnijoje (be Krakių ŽŪB) veikia dar 2 žemės ūkio bendrovės: Ažytėnų ŽŪB (vadovas – Šarūnas Šiušė), ir Pajieslio ŽŪB (vadovas – Julius Drižys). Taip pat veiklą vysto Vito Liutkaus IĮ (Plinkaigalio k.), Jurgitos Ribelienės IĮ (Plinkaigalio k.). Seniūnijoje turizmo paslaugas teikia Jūratės ir Eriko Augustinavičių kaimo turizmo sodyba „Šušvė“ (Plinkaigalio k.), bei Viktoro Gaurilčiko kaimo turizmo sodyba „Senas malūnas“ (Ažytėnų k.). Prie turizmo infrastruktūros objektų seniūnijoje priskirtinas ir Krakių ŽŪB priklausantis hipodromas (vienas iš 15 Lietuvos hipodromų), esantis Krakių miestelio pakraštyje, 22 km atstumu iki Kėdainių. Čia laikoma apie 150 žirgų, iš jų apie 13-15 – sportinių. Tai vietinės reikšmės hipodromas, naudojamas krašto žirgininkystės ūkių reikmėms. Hipodrome keletą kartų per metus organizuojamos respublikinės ristūnų žirgų lenktynės-bandymai, vyksta krašto šventės. Hipodromo infrastruktūra yra minimali: žirgų bėgimo takas yra pritaikytas ristūnų žirgų lenktynėms organizuoti, tačiau tarptautinių reikalavimų neatitinka. Siūloma jį išnaudoti krašto žirgininkystės ūkių reikmėms (bandomieji jojimai, treniruotės) bei vietinės svarbos žirgų lenktynėms ir šventėms organizuoti. Sukūrus rekreacijai reikalingą infrastruktūrą ir numačius tinkamas jungtis su seniūnijoje esančiais turizmo objektais, hipodromas būtų įjungtas į darnią turizmo aptarnavimo sistemą.

Siekiant vystyti ekonominį miestelio potencialą, Krakių miestelio bendrojo plano galiojimo zonoje (už miestelio administracinės ribos) išskiriamos 2 teritorijos pramonei, sandėliavimui ir komercijai kurti. Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane Krakių miestelio rytiniame pakraštyje, nurodyta galima vieta naujos degalinės statybai. Tam tikslui Krakių miestelio bendrajame plane ši terito-

rija išskiriama kaip palanki komercinei veiklai vystyti. Miestelio centrinėje dalyje komercinei veiklai palankūs sklypai neišskiriami, kadangi šią veiklą apima mišrios centro teritorijos sąvoka. Tokio teritorijų naudojimo tipo išskyrimas sudaro palankesnes sąlygas kurti smulkaus ir vidutinio verslo įmonėms palankiausioje vietoje-centrinėje miestelio dalyje.

2020117087-S-AR	Lapas	Lapų	Laida
	30	40	0

6 Inžinerinė infrastruktūra

Krakių miestelio inžinerinės infrastruktūros plėtrą numatoma vykdyti modernizuojant ir gerinant esamus tinklus bei planuojant naujus tolygiai su urbanistine plėtra. Miestelio gatvių, kurios sutampa su valstybinės reikšmės keliais inžinerinės infrastruktūros projektus rengti vadovautis bendrosiomis taisyklėmis BT ITK 09.

6.1 Vandentiekis ir nuotekos

Vandentiekio tinklai pakloti beveik visuose miestelio gatvių inžineriniuose koridoruose (P. Lukšio, Alytaus, Vilniaus, Vasario 16-osios, J. Basanavičiaus, Smilgos, Dariaus ir Girėno, Kranto, Sodų ir Valstiečių g.) Buitinių nuotekų tinklai pakloti Vilniaus g., Vasario 16-osios g., Smilgos g., Valstiečių g. ir dalyje P. Lukšio g. Trūkstant vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklų atkarpos numatytos 2010-11-03 patvirtintame Kėdainių rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajame plane. Šiame planavimo dokumente numatoma ir Krakių nuotekų valymo įrenginių rekonstrukcija. (žr. 6 pav.). Tolimesnė miestelio vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra, vadovaujantis specialiuoju planu turi būti vykdoma rengiant techninius projektus.

Krakių miestelio vandenvietėje yra vienas gręžinys kurio našumas "Kėdainių vandenys" duomenimis - 80 m³/parą. Vandenvietės sanitarinė apsaugos zona nustatyta 50 m atstumu. Įgyvendinant Kėdainių rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialųjį planą, (didinant vandenvietės pajėgumą) sanitarinė apsaugos zona turi būti nustatoma iš naujo.

Vandenvietės sanitarinės apsaugos zonos turi būti nustatomos vadovaujantis Lietuvos higienos normos HN 44:2006, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo "Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo" bei kitais teisės aktais nustatytais reikalavimais, rengiant vandenvietės plėtros-rekonstrukcijos specialųjį planą ar techninį projektą.

Miestelio nuotekų valyklos pajėgumai "Kėdainių vandenys" duomenimis yra 120 m³/parą. Vyksta mechaninis ir biologinis nuotekų valymas. Nuotekų valyklos sanitarinė apsaugos zona pagal esamą pajėgumą nustatoma 100 m spinduliu. Įgyvendinant Kėdainių rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialųjį planą, (rekonstruojant nuotekų valyklą) sanitarinė apsaugos zona turi būti nustatoma iš naujo.

Nuotekų valyklų sanitarinės apsaugos zonos nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo "Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo" bei kitais teisės aktuose nustatytais reikalavimais.

Centrinėje miestelio dalyje siūloma įrengti paviršinių nuotekų surinkimą. Prieš išleidžiant surinktas paviršines nuotekas į gamtinę aplinką jos turi būti atitinkamai išvalomos nuo naftos produktų bei skendinčių medžiagų vadovaujantis 2007 m. spalio 8 d. Nr. D1-515 Nuotekų tvarkymo reglamentu ir 2007 m. balandžio 2 d. Nr. D1-193 Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentu.

6.2 Šilumos tiekimas

Krakių miestelyje veikia katilinė, tiekianti šilumą miestelio daugiabučiams namams, parduotuvei, vaikų darželiui ir kultūros namams. Kiti miestelyje esantys socialinės paskirties objektai šildymą gauna iš vietinių katilinių.

Vadovaujantis Kėdainių rajono bendrojo plano sprendiniais, centralizuotas šilumos tiekimas miestelyje nenumatomas.

6.3 Dujos

Vadovaujantis 2011-03-21d. AB "Lietuvos dujos" išduotomis planavimo sąlygomis (Nr. 7-215-406), miestelio bendrojo plano infrastruktūros brėžinyje turi būti numatyta vieta skirstomojo dujotiekio tinklams. Tačiau Kėdainių rajono bendrojo plano sprendiniuose dujų tiekimas miestelyje nenumatytas.

Kadangi numatant skirstomojo dujotiekio tinklus turi būti įvertinta didesnė teritorija negu apibrėžtos Krakių miestelio bendrojo plano galiojimo ribos, *Inžinerinės infrastruktūros vystymo brėžinyje* netikslinga numatyti vietą skirstomiesiems tinklams miestelio ribose, kol yra neišspręstos pasijungimo galimybės bei poreikis. Įvertinus poreikį Krakių miestelio dujofikavimo klausimą siūloma spręsti rengiant dujotiekio specialųjį planą (rekomenduotina Kėdainių rajono).

6.4 Elektros tiekimas.

Krakių miestelis yra maitinamas iš 35/10kV Krakių TP. Tinklas priklauso ir jį aptarnauja AB "LESTO". Remiantis AB "LESTO" duomenimis laisva TP galia yra 2.8MW.

Didžioji dalis Krakių miestelio vidutinės ir žemos įtampos yra tiekama orinėmis linijomis su neizoliuotais laidais. Centrinėje miestelio dalyje vidutinės ir žemos įtampos elektros skirstomasis tinklas yra gerai išvystytas, apima pakankamai didelę teritoriją ir jo plėtimas šioje miestelio dalyje atsižvelgiant į bendrojo plano sprendinius nėra būtinas. Daugiabučių ir gyvenamųjų namų teritorijose apkrovos taškuose yra esamos 10/04kV transformatorinės pastotės su pakankamu galios rezervu. Pagal AB "LESTO" duomenys esamo vidutinio ir žemojo skirstomojo elektros tinklo bendras esamas galios rezervas yra didelis ir turėtų patenkinti besiplečiančio miestelio poreikius.

2020117087-S-AR	Lapas	Lapų	Laida
	32	40	0

Bendrojo plano Krakių miestelio teritorijoje elektros energijos perdavimo ir tiekimo tinklų plėtros pagrindinė užduotis – išlaikyti esamą aprūpinimo elektra infrastruktūros schemą bei planuoti jos išplėtimą, siekiant užtikrinti geresnį elektros tiekimo patikimumą vartotojams. Įgyvendinant planavimo metu priimtus sprendinius, būtina numatyti planuojamų objektų apsaugos zonas ir jų tvarkymo režimus teisės aktų nustatyta tvarka.

Remiantis AB „LESTO“ plėtros planais (techninės sąlygos Nr. 45730-11-0165 (2011 kovas)), rekomenduojama įgyvendinti šiuos sprendinius:

- › Gamybai vystyti skirtoms teritorijoms aptarnauti šiaurinėje Krakių miestelio dalyje, greta planuojamos teritorijos, rekomenduojama numatyti naują 10/0.4kV transformatorinę pastotę ir prijungti ją nuo Krakių TP 10kV OL L-500.
- › Komercijai vystyti skirtoms teritorijoms aptarnauti rytinėje Krakių miestelio dalyje, greta planuojamos teritorijos, rekomenduojama numatyti naują 10/0.4kV transformatorinę pastotę ir prijungti ją nuo Krakių TP 10kV OL L-500.
- › Gamybai vystyti skirtoms teritorijoms aptarnauti pietinėje Krakių miestelio dalyje, greta planuojamos teritorijos, rekomenduojama numatyti naują 10/0.4kV transformatorinę pastotę ir prijungti ją nuo Krakių TP 10kV OL L-400.

Remiantis Krakių miestelio teritorijos bendrojo planavimo tikslais patvirtintais Kėdainių rajono tarybos 2011 m. vasario 4d. nutarimu Nr. TS-48 rekomenduojama:

- › Krakių miestelio centre esančias 10kV elektros perdavimo orines linijas (Krakių TP L-500 tarp atramų Nr. 17 - 25, L-503 tarp atramų Nr. 1 - 35, L-504 tarp atramų Nr. 1 - 9, L-505 tarp atramų Nr. 1 - 26) rekonstruoti į kabelinės požeminės elektros perdavimo linijas.
- › Planuoti esamos gatvių apšvietimo sistemos rekonstrukciją. Kasmet būtina sudaryti naujų gatvių apšvietimo sistemų įdiegimo darbų planą. Gatvių apšvietimui numatyti pažangias apšvietimo ir jo valdymo priemones, kurios leistų efektyviai naudoti elektros energiją.

6.5 Atliekų tvarkymas

Krakių miestelio seniūnijos vaidmuo, plėtojant atliekų tvarkymo sistemą yra apibrėžtos Kėdainių rajono komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėse bei Lietuvos respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose atliekų tvarkymą.

Nepavojingos atliekos iš Krakių miestelio vežamos į Kėdainių Zabieliškio regiono nepavojingų atliekų sąvartyną. Į jį atliekos vežamos iš viso Kėdainių regiono. Uždarius visus aplinkosaugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus, tai vienintelis regione veikiantis nepavojingų atliekų sąvartynas. Jame šalinamos tik nepavojingos atliekos: mišrios komunalinės atliekos (likusios po rūšiavimo, perdirbti ar kitaip

naudoti netinkamos buitinės atliekos) bei kitos atliekos, kurios nepriskiriamos pavojingoms atliekoms. Individualių namų Krakių bendrojo naudojimo konteineriai išvežami kartą per savaitę.

Susikaupusias stambiagabarites atliekas gyventojai gali nemokamai gabenti į Kėdainių mieste J. Basanavičiaus gatvės gale įrengtą atliekų priėmimo punktą. Aikštelė pastatyta įgyvendinant projektą "Kauno regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas", finansuojamą Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos lėšomis. Į Kėdainių atliekų priėmimo aikštelę gyventojai gali atvežti: medienos atliekas, skaidrų ir spalvotą stiklą, popierių, plastiką, buitinius prietaisus (šaldytuvus, televizorius, virykles, žaislus, elektros prietaisus ir kitus įrenginius), metalą, padangas, pavojingas buitines atliekas (liuminescencines lempas, akumuliatorius ir galvaninius elementus, senus tepalus, transporto priemonių oro ir tepalo filtrus bei kitas pavojingas buityje susidarančias atliekas); buityje susidariusias statybines atliekas.

Biologiškai suyrančias atliekas (smulkias šakas, lapus, nupjautą žolę) – gyventojai gali vežti į aikštelę Zabieliškio savartyne.

2020117087-S-AR	Lapas	Lapų	Laida
	34	40	0

7 Susisiekimo sistema

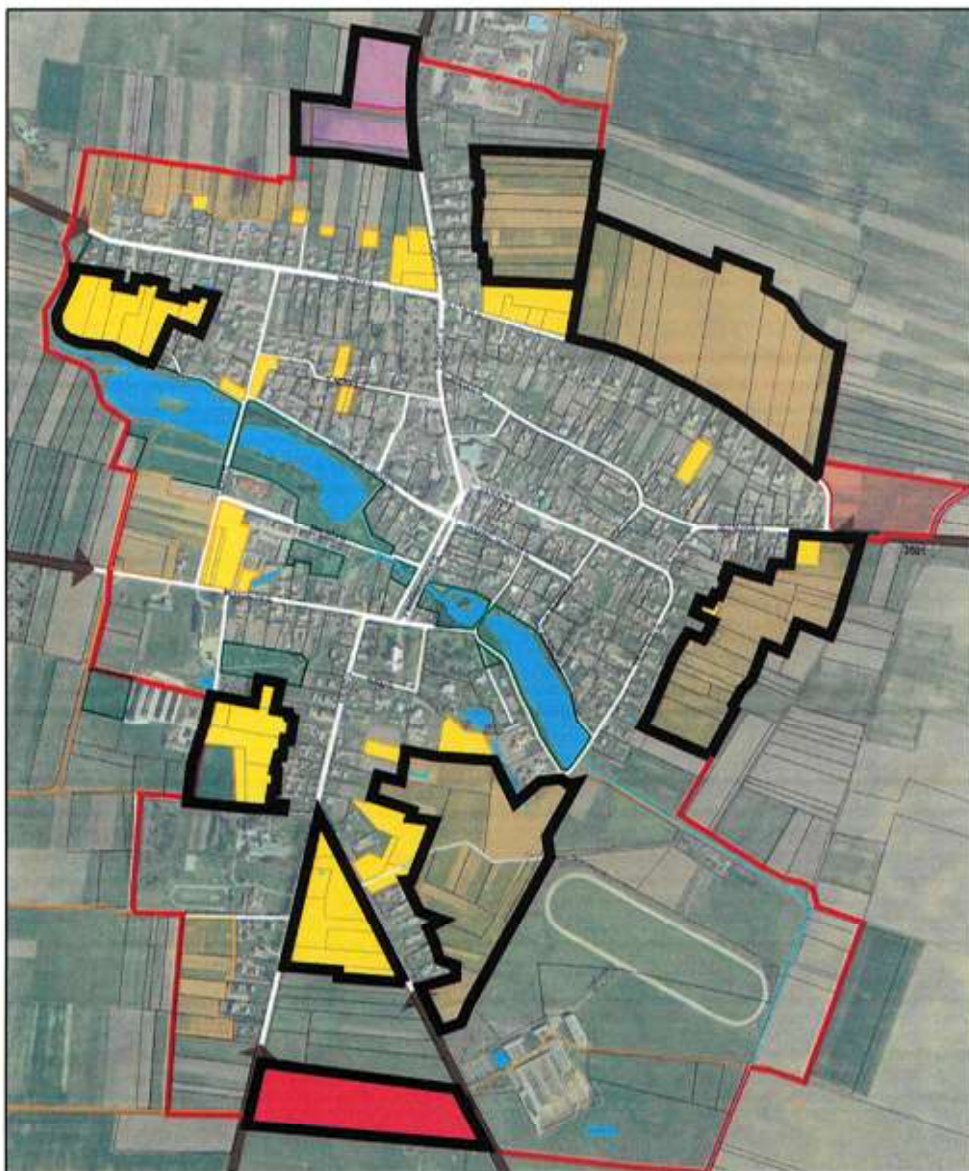
Patekimas į miestelį yra galimas penkiais rajono reikšmės keliais (kelio Nr.: 2003, 2004, 2006, 2011 ir 3501), kurie sudaro palankius ryšius su Kaunu, Kėdainiais, Raseiniais, Šeduva, Jonava ir kitais smulkesniais rajono miesteliais bei gyvenvietėmis. Į Krakių miestelį vedantis rajono reikšmės kelias (Nr. 3501), per krašto kelią 144 (Jonava-Kėdainiai-Šeduva) jungia miestelį su Kėdainiais ir Jonava. Magistralinis kelias A6 Kaunas-Zarasai-Daugpilis (tarptautinis kelio Nr. E262) sudaro palankias susisiekimo galimybes su Kaunu bei Ukmerge.

Vadovaujantis Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo planu, numatomas krašto kelias kertantis miestelį (siūlomas įrengti, esamo rajono reikšmės kelio Nr. 3501 pagrindu). Kaip alternatyvus variantas, siekiant nukrauti transporto srautus nuo miestelio centro, ateityje (atlikus žemių reikalingų jų įrengimui paėmimo visuomenės reikmėms procedūras), trasą per Krakių miestelį siūloma pasukti Alytaus ir Naująją gatvėmis, apeinant istorinį Krakių miestelio centrą ir grįžti į kelią Nr. 3501, įrengus apvažiavimą už miestelio ribų.

Miestelio rytiniame pakraštyje, greta numatytojo krašto kelio nurodyta ir galima vieta naujos degalinės statybai. Taip pat, įvertinus faktą, kad dalis rajono reikšmės kelio Nr. 2006 neturi asfalto dangos, siūlytina ją asfaltuoti, sudarant prielaidas palankesnei (artimesnei) jungčiai su Kėdainiais susiformuoti. Susisiekimo galimybių gerinimas teigiamai paveiktų miestelio, kaip turizmo objekto išnaudojimo galimybes. Numatant Krakių miestelyje formuojamų rekreacinių ir aptarnavimo erdvių jungtis su Krakių seniūnijoje esančiomis kaimo turizmo sodybomis, miestelis būtų įjungtas į vieningą kaimo turizmo organizavimo sistemą (žr. 9 pav.). Rekreacinių trasų (dviračių takų ir/ar pėsčiųjų takų) įrengimas siūlomas Kauno, Kėdainių, Betygalos, J. Basanavičiaus, Dariaus ir Girėno, Vasario 16-osios, Vilniaus, Valstiečių ir Dotnuvos gatvių kraštinėse dalyse bei aplink tvenkinius. Jų įgyvendinimas galimas atlikus žemių reikalingų jų įrengimui paėmimo visuomenės reikmėms procedūras. Siekiant sėkmingai plėtoti turizmą miestelyje ir jo gretimybėse rekomenduojama specialiųjų planų pagalba numatyti bendrajame plane numatytų rekreacinių trasų jungtis su turizmo objektais seniūnijoje.

Vystant miestelio susisiekimo sistemą prioritetas turi būti teikiamas esamų miestelio gatvių būklės gerinimui (asfaltavimui, pėsčiųjų ir dviračių takų įrengimui).

Numatomose urbanizuoti teritorijose, maksimaliai prisiderinant prie esamo gatvių tinklo planuojamos naujos gatvės. *Susisiekimo komunikacijų brėžinyje* pateikiamos planuojamos gatvės naujiems gyvenamosioms teritorijoms aptarnauti- pagal poreikį gali būti tikslinamos rengiant kvartalo (kvartalo dalies) detaliuosius ar specialiuosius planus. 10 pav. pateikiama teritorijų schema, kurių aprūpinimą reikiama inžinerine infrastruktūra rekomenduojama spręsti kompleksiskai t.y. rengiant planuojamam kvartalui ar jo daliai (ne atskiriems sklypams) žemesnio lygio teritorijų planavimo dokumentus (schemoje teritorijos apibrėžtos tamsiu kontūru).

10 pav. Teritorijų, kurias rekomenduojama planuoti kompleksiskai schema (rengiant apibrėžtos teritorijos žemesnio lygio teritorijų planavimo dokumentus).

8 Teritorijų rezervavimas visuomenės poreikiams

Teritorijos gali būti rezervuojamos šiems visuomenės poreikiams: susisiekimo infrastruktūrai, inžinerinei infrastruktūrai, saugomoms teritorijoms, naudingų iškasenų gavybai, krašto gynybos poreikiams, svarbioms miesto funkcinėms zonomis.

Miestelio bendrojo plano sprendiniai numato rezervuoti teritorijas visuomenės poreikiams kelių (gatvių) infrastruktūros, inžinerinės infrastruktūros plėtrai bei svarbioms miestelio funkcinėms zonomis: želdynams, parkams, centrinei aikštei.

Gatvių ir kelių rekonstravimas ar naujų jungčių planavimas susijęs su didesnio plotu kelių apsaugos zonomis ar tiesiog naujų teritorijų poreikiu. Naujos gatvės ir gatvių tinklo plėtra planuojama numatomose urbanizuoti teritorijose, prisiderinant prie esamo gatvių tinklo (dauguma – esamų gatvių tęsiniai).

Bendrojo plano sprendiniuose nurodomos preliminarios teritorijos, reikalingos panaudoti visuomenės poreikiams. Tai žemės plotai, numatyti želdynams ir kitiems rekreaciniams objektams, susisiekimo ir inžinerinei infrastruktūrai. Šių plotų tikslus nustatymas, atskiriant reikiamas privatizuoti žemės sklypų dalis, gali būti vykdomas tik parengus kiekvienos teritorijos specialųjį ar detalųjį planą.

9 Bendrojo plano įgyvendinimas ir keitimas

Vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo nuostatomis, patvirtinus bendrąjį planą, turi būti vykdoma bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringas), priežiūra ir kontrolė, nuolat kaupiama ir analizuojama informacija, nustatomas investicijų poreikis, rengiamos programos bendrojo plano sprendiniams įgyvendinti.

Bendrojo plano monitoringo metu:

- › rengiama bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programa, nustatomas investicijų poreikis;
- › formuojant savivaldybės biudžetą, teikiama pasiūlymai dėl bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo;
- › stebimi ekonominio potencialo, ūkinės veiklos, infrastruktūros, nekilnojamojo turto rinkos raidos pokyčiai;
- › vykdoma gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimo priežiūra;
- › analizuojami sveikatos apsaugos ir socialinės rūpybos infrastruktūros bei jų sąlygų pokyčiai;
- › vykdoma kultūros ir švietimo infrastruktūros duomenų informacijos analizė;
- › analizuojama teritorijų planavimo duomenų banke sukaupta informacija;
- › analizuojamos kitos pagrindinės ekonominės veiklos sąlygos ir kiti aplinkos kokybę įtakojantys faktoriai.

Remdamiesi bendrojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos (monitoringo) duomenimis, savivaldybės administracijos direktorius, Vyriausybės įgaliota institucija, Vyriausybė, ne vėliau kaip likus šešiams mėne-

2020117087-S-AR	Lapas	Lapų	Laida
	38	40	0

siams iki kiekvienų savivaldybės ir Seimo rinkimų pradžios, turi pateikti ataskaitas atitinkamai savivaldybės tarybai, Vyriausybei ar Seimui, taip pat informuoti visuomenę apie bendrojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimą.

Remdamasis valstybės saugomų teritorijų specialiojo tvarkymo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsenos (monitoringo) duomenimis, saugomų teritorijų, kurių žemė išimtinai yra valstybės nuosavybė, administracijos direktorius, ne vėliau kaip likus šešioms mėnesiams iki kiekvienų Seimo rinkimų pradžios, privalo pateikti ataskaitas Vyriausybei, taip pat informuoti visuomenę, kaip įgyvendinami valstybės saugomų teritorijų specialiojo tvarkymo plano sprendiniai.

Savivaldybės administracijos direktorius, Vyriausybės įgaliota institucija, Vyriausybė per šešis mėnesius po Seimo ir savivaldybių tarybų rinkimų atitinkamai supažindina Seimą, Vyriausybę ir savivaldybės tarybą su valstybės, apskrities ir savivaldybės teritorijos bendrojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo rezultatais.

Savivaldybės administracijos direktorius, Vyriausybės įgaliota institucija, Vyriausybė per šešis mėnesius po Seimo ir savivaldybių tarybų rinkimų atitinkamai supažindina Vyriausybę ir savivaldybės tarybą su valstybės, apskrities ir savivaldybės teritorijos bendrojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo rezultatais.

Valstybės saugomų teritorijų, kurių žemė išimtinai yra valstybės nuosavybė, administracijos direktorius ne vėliau kaip per šešis mėnesius po Seimo rinkimų supažindina Vyriausybę su valstybės saugomų teritorijų specialiojo tvarkymo plano sprendinių įgyvendinimo rezultatais.

Savivaldybės teritorijos dalies (miesto ar miestelio) bendrieji planai nekeičiami, jeigu šių planų gyvenamosios, visuomeninės, pramonės ir sandėliavimo bei komercinės paskirties teritorijose numatomi kito naudojimo būdo (negu nustatytas) žemės sklypai sudaro ne daugiau kaip 20 procentų bendro konkrečios teritorijos pažymėto ploto, taip pat tais atvejais, kai keičiamas taršių gamybinės paskirties objektų žemės sklypo naudojimo būdas, nesukeliant neigiamų pasekmių gyvenimo ir aplinkos kokybei (šių objektų sąrašą tvirtina savivaldybės taryba).

Bendrojo plano keitimai rengiami, derinami ir tvirtinami ta pačia tvarka kaip ir bendrasis planas. Bendrųjų planų sprendiniai gali būti keičiami ne dažniau kaip vieną kartą per metus. Bendrasis planas keičiamas tik tais atvejais, kai keičiama principinė teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos koncepcija ir numatomi keitimai turi esminės įtakos urbanistinės struktūros, infrastruktūros sistemos ar bendrojo naudojimo teritorijų panaudojimui. Sprendimą dėl bendrojo plano keitimo būtinumo planavimo organizatoriaus motyvuotu siūlymu priima bendrąjį planą tvirtinusi institucija.